

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
FACULTAT DE CIÈNCIES JURÍDIQUES

Ensenyament de Dret (Pla 1992)

CURS 2003-2004

<p>Sociologia del Dret (15013220)</p>

I - II cicle
Segon quadrimestre

Asignatura Optativa
4.5 Crèdits (2.5 teòrics i 2 pràctics)

Professors:

- ✓ Dr. Mario Ruiz Sanz
- ✓ Dra. Angels Galiana Saura

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
FACULTAT DE CIÈNCIES JURÍDIQUES
ENSENYAMENT DE DRET (Pla 1992)
Curs 2003/2004

SOCIOLOGIA DEL DRET

Assignatura optativa de primer i segon cicle de Dret.

Plans 1992 i 2002

Segon quadrimestre

4,5 crèdits. Crèdits teòrics: 2,5; crèdits pràctics: 2

Professors de l'àrea de Filosofia del Dret:

Dr. Mario Ruiz Sanz

Dra. Angels Galiana Saura

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA:

TEMA I. SOCIOLOGIA GENERAL I SOCIOLOGIA JURÍDICA

- I.1. El problema dels orígens de la sociologia.
- I.2. Els trets generals de la sociologia.
- I.3. Sobre la científicitat de la sociologia.
- I.4. La sociologia del dret. Concepte i característiques.
- I.5. Conceptes sociològics fonamentals.

TEMA II. LA FUNDACIÓ DE LA SOCIOLOGIA JURÍDICA

- II.1. Durkheim: fets socials; solidaritat mecànica i orgànica.
- II.2. Weber: tipus ideals; el procés de racionalització del dret.
- II.3. Geiger: la formalització de la sociologia del dret.
- II.4. Gurvitch: la construcció científica de la disciplina.

TEMA III. EL DESENVOLUPAMENT DE LA SOCIOLOGIA JURÍDICA

- III.1. Parsons: l'estructural-funcionalisme i el sistema social.
- III.2. W. Mills: societat antagònica i poder concentrat.
- III.3. Habermas: ètica discursiva, legitimitat i dret.
- III.4. Luhmann: el funcionalisme sistèmic.

TEMA IV. CANVI SOCIAL, CONFLICTE SOCIAL I DRET

- IV.1. El canvi social: concepte i dimensions.

- IV.2. El canvi social: tipus i criteris.
- IV.3. El conflicte social: factors i solucions.
- IV.4. La relació entre el canvi social i el dret.

TEMA V. CONTROL SOCIAL, DESVIACIÓ SOCIAL I DRET

- V.1. El control social: concepte i formes.
- V.2. El dret com a instrument del control social.
- V.3. La desviació social: concepte i tipologia.
- V.4. La sanció jurídica i la seva finalitat social.

TEMA VI. L'ANÀLISI FUNCIONAL DEL DRET

- VI.1. Aproximació al concepte de funció.
- VI.2. Tipologia de les funcions del dret.
- VI.3. Dret i orientació social.
- VI.4. Dret i tractament de conflictes.
- VI.5. Dret i legitimació del poder.

TEMA VII. SOCIOLOGIA DE LES PROFESSIONS JURÍDIQUES (I)

- VII.1. Concepte sociològic de jutge. Tribunals i litigis.
- VII.2 Conducta judicial. Factors psico-socials en la decisió jurídica.
- VII.3. Ideologia i sentències judicials.
- VII.4. La "crisi de la justícia". Judicatura i societat.

TEMA VIII. SOCIOLOGIA DE LES PROFESSIONS JURÍDIQUES (II)

- VIII.1. L'Advocacia. Interès públic i interès del client.
- VIII.2. La Fiscalia. Les activitats del Ministeri Públic.
- VIII.3. La Policia. Competències i atribucions.
- VIII.4. La institució del Jurat. Activitat deliberativa i resolutòria.

BIBLIOGRAFIA GENERAL

- ARNAUD, A.J.; FARIÑAS, M.J., *Sistemas jurídicos: elementos para un análisis sociológico*, Madrid, Universidad Carlos III-B.O.E., 1996.
- CARBONNIER, J., *Sociología jurídica*, Madrid, ed. Tecnos, 1982.
- COTTERRELL, R., *Introducción a la Sociología del Derecho*, Barcelona, ed. Ariel, 1991.
- DIAZ, E., *Sociología y Filosofía del Derecho*, Madrid, ed. Taurus, 1980 (2º ed.).
- FERRARI, V., *Funciones del Derecho*, Madrid, ed. Debate, 1989.

- FERRARI, V., *Acción jurídica y sistema normativo. Introducción a la Sociología del Derecho*, Madrid, Dykinson, 2000.
- REHBINDER, M., *Sociología del Derecho*, Madrid, Pirámide, 1981.
- ROBLES, G., *Sociología del Derecho*, Madrid, ed. Civitas, 1993.
- SANCHEZ DE LA TORRE, A., *Sociología del Derecho*, Madrid, ed. Civitas, 1987 (2ª ed.).
- SIERRA, R., *Técnicas de investigación social*, Madrid, ed. Paraninfo, 1989.
- SORIANO, R., *Sociología del Derecho*, Barcelona, Ariel, 1997.
- TEZANOS, J. F., *La explicación sociológica: una introducción a la Sociología*, Madrid, UNED, 1988 (2ª ed.).
- TREVES, R., *La Sociología del Derecho. Orígenes, investigaciones, problemas*, Barcelona, ed. Ariel, 1988.
- TOHARIA, J.J., *Opinión pública y justicia. La imagen de la justicia en la sociedad española*, Madrid, Consejo General del Poder Judicial, 2001.
- VV.AA., *El Derecho y sus realidades. Investigación y enseñanzas de la Sociología jurídica* (R. Bergalli, coord.), Barcelona, PPU, 1989.
- VV.AA., *Introducción a la Teoría del Derecho* (J. de Lucas, coord.), Valencia, ed. Tirant lo blanch, 1997 (3ª ed.).
- VV.AA., *Derecho y sociedad* (M.J. Añón y otros, eds.), Valencia, ed. Tirant lo blanch, 1998.

SISTEMA D' AVALUACIÓ

Examen final, que consistirà en una prova global i combinada de qüestions tipus test i de preguntes amb respostes curtes. L'examen tindrà un caràcter global, sense distinció entre preguntes provinents de classes teòriques o pràctiques. Es tindrà en compte la participació activa a les classes pràctiques.